

107059 - Een voornemen tot verwijdering moet de juiste gronden voor verwijdering vermelden; dat is hier niet het geval omdat de handelingsverlegenheid van de school niet is genoemd.

ADVIES

in het geding tussen:

A, wonende te B, verzoekers

en

C, gevestigd te D, het bevoegd gezag van E, verweerder
gemachtigde: mr. L. Boogerman

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift van 18 november 2015 en aangevuld op 19 november 2015 en 10 december 2015, hebben verzoekers aan de Commissie een geschil voorgelegd over het besluit van 9 november 2015 van verweerder. In dit besluit deelt verweerder mee voornemens te zijn om de pleegzoon van verzoekers definitief van school te verwijderen.

Verweerder heeft op 3 december 2015 een verzoekschrift ingediend.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 15 december 2015 te Utrecht.

Verzoeker en F verschenen in persoon.

Verweerder werd ter zitting vertegenwoordigd door G, regiodirecteur, H, teamleider bovenbouw, daartoe bijgestaan door de gemachtigde.

Namens het samenwerkingsverband waren aanwezig J, directeur, en K, trajectbegeleider.

Het samenwerkingsverband heeft de Commissie op 13 januari 2016 geïnformeerd over de uitkomsten van een gesprek tussen partijen en het samenwerkingsverband.

2. DE FEITEN

1. Verzoekers zijn de pleegouders van F, geboren op 27 juli 2000. F woont vanaf dat hij drie maanden was bij verzoekers. Bij beschikking van 25 februari 2015 heeft de Rechtbank verzoekers benoemd als voogd.
2. F heeft neurologische schade opgelopen tijdens de zwangerschap. Hij is bekend met adhd (diagnose 2005) en dyslexie (verklaring 8 juli 2014). In 2005 werd F ook gediagnosticeerd met odd maar dit is in een onderzoek in 2013 niet meer vastgesteld. Voor de adhd gebruikt F medicatie. Onderzoek door een ergotherapeut in 2007 wijst op dysgrafie, dyspraxie en dysfatische ontwikkeling.
3. F heeft vanaf groep 2 een cluster 4-indicatie en ontving tot 1 augustus 2015 leerlinggebonden financiering.
4. F is met ingang van schooljaar 2013-2014 gestart op E, vmbo basisberoepsgerichte leerweg met leerwegondersteuning (lwo).
5. In schooljaar 2014-2015 vond een aantal gesprekken plaats tussen de school, de ambulante begeleider, verzoekers en F over zijn (storende) gedrag in de klas.
6. De school heeft een ontwikkelingsperspectief (opp) opgesteld dat op 26 januari 2015 door verzoekers is ondertekend. De evaluatie van het opp vond plaats op 29 juni 2015.
7. Aan het eind van schooljaar 2014-2015 besloot de school tot overplaatsing van F naar een parallelklas vanwege zijn gedrag.

8. De eerste week van schooljaar 2015-2016 was F niet op school. Hij heeft op 25 en 26 augustus 2015 berichten met andere leerlingen via Whatsapp uitgewisseld waarin hij over leerlingen die hem niet meer in de klas wilden hebben bedreigende taal uitte (woorden als 'tering muis' met een beeltenis van een mes erachter, 'sla die ratten ff' met een smiley en een mes.)
9. Op 11 september 2015 is F naar huis gestuurd in verband met pestgedrag en omdat andere leerlingen zich onveilig voelden.
10. Op 18 september 2015 kreeg F een gele kaart in verband met verstoring van de les. Bij het verlaten van de klas zei F dat 'hij de hele school in de fik zal steken'. Bij brief van 18 september 2015 heeft de school F geschorst voor twee dagen, te weten 21 en 22 september 2015 wegens bedreiging en ordeverstoring.
11. Op 24 en 25 september 2015 kreeg F een time-out en op 27 september 2015 werd hij naar huis gestuurd.
12. Bij brief van 5 oktober 2015 heeft de school F geschorst van 5 tot 7 oktober 2015. In deze brief staat: "Het schorsingsbesluit is gebaseerd op de constatering dat uw zoon zich schuldig heeft gemaakt aan het niet opvolgen van aanwijzingen van de schoolleiding."
13. Op 5 november 2015 vond een gesprek plaats tussen F, verzoekers, de leerplichtambtenaar, de ambulante begeleider en de trajectbegeleider van het samenwerkingsverband. In dit gesprek is afgesproken dat wordt gezocht naar een andere onderwijsvoorziening: L (regulier onderwijs), het mbo, het vso of de Onderwijs Opvang Voorziening (OOV).
14. Bij brief van 9 november 2015 heeft verweerder aan verzoekers meegedeeld het voornemen te hebben F met ingang van 9 november 2015 te verwijderen van school. In de brief is onder meer opgenomen: "Het voornemen tot verwijdering is gebaseerd op de volgende constatering:
  - Herhaalde les-/ordeverstoring (2x een schorsing, vrij snel achter elkaar)
    - Schorsing 1: 21 september
    - Schorsing 2: 5 t/m 7 oktober
  - Wangedrag tegenover medewerkers en medeleerlingen, zoals
    - Intimidatie en pesten
    - Bedreiging richting school in het algemeen (hieromtrent heeft de school een melding gedaan richting de politie)
    - Het niet opvolgen van aanwijzingen van de schoolleiding.Samengevat: *aanhoudend ontoelaatbaar, onberekenbaar en dreigend gedrag.* Voorafgaand aan de definitieve verwijdering is uw zoon F met onmiddellijke ingang geschorst."
15. Op 11 november 2015 heeft de regiodirecteur een melding gedaan bij de wijkagent over F omdat hij ondanks de schorsing op het schoolplein bleef verschijnen en (volgens de regiodirecteur) oppositioneel en dreigend gedrag vertoonde.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoeker

F is na bemiddeling door het samenwerkingsverband toegelaten op E. Vanaf het begin heeft de school gezegd dat F niet geschikt zou zijn voor het regulier onderwijs en heeft hem eigenlijk nooit willen hebben.

De problemen verergerden nadat F als enige was overgeplaatst naar de parallelklas. Omdat over de overplaatsing onvoldoende contact was geweest, durfde F de eerste week niet naar school. F erkent dat hij niet altijd de gemakkelijkste leerling is, maar niet alles wat de school stelt is juist. Zo wordt F als aanstichter van de Whatsapp berichten gezien, terwijl ook andere leerlingen die het onterecht vonden dat F was overgeplaatst, meededen.

In de gesprekken met de school is alleen gesproken over leerproblemen, de school heeft niet aangegeven dat sprake was van gedragsproblemen. Verzoekers betwisten dat F (be)dreigend is geweest. Deze stelling van verweerder komt ook niet overeen met het feit dat verschillende docenten een gezellig praatje met F hebben gemaakt, terwijl de regiodirecteur een melding heeft gedaan bij de wijkagent.

De school heeft de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van F onvoldoende vastgesteld en ook onvoldoende begeleiding geboden. Verzoekers hebben diverse keren aangegeven dat zij bepaalde begeleiding of ondersteuning wilden regelen, maar hier is de school niet op ingegaan. Verzoekers hebben zelf uiteindelijk medio maart 2015 een pabostudent geregeld om F thuis te begeleiden bij zijn huiswerk. Dit had direct een positief resultaat op zijn cijfers. Anders dan de school stelt, moet F enigszins overvraagd worden. Dan wordt hij geprikkeld en pakt dat positief op. Praktijkonderwijs biedt daarom te weinig cognitieve uitdaging voor F.

Verzoekers en F zien de OOV niet zitten. Ook de kinderarts, de neuropsycholoog en de psycholoog geven aan dat de OOV weinig zin heeft omdat nog meer onderzoek niets oplevert en er in de kern niets aan de ondersteuningsbehoefte van F is veranderd, maar hij wel van onderwijsomgeving zal moeten veranderen. Verzoekers hebben ook aan school aangegeven dat de medische behandelaars handvatten kunnen bieden, maar de school is hier niet op ingegaan. Binnenkort vindt eindelijk een gesprek plaats met school en de (medische) behandelaars.

Standpunt verweerder

Verweerder heeft F in eerste instantie niet ingeschreven omdat verweerder, net als de basisschool, betwijfelde of F het zou redden binnen het regulier onderwijs. Op advies van het samenwerkingsverband heeft de school F het voordeel van de twijfel gegeven. De school heeft er twee jaar lang alles aan gedaan om F de begeleiding en ondersteuning te bieden die hij nodig heeft en om hem derhalve binnen het regulier onderwijs te houden. F zat in een kleine klas en er was weinig wisseling van docenten. Hij is door de mentor en (op twee dagen per week) door de ambulante begeleider intensief begeleid. F kreeg ondersteunende materialen zoals een rekenkaart en een kaart met spellingsregels. Het gebruik van de laptop is later van de grond gekomen omdat F vanwege het ontbreken van een dyslexieverklaring niet de beschikking had over digitale methoden. De geboden ondersteuning volstond niet. Steeds bleek dat F veel directe coaching nodig heeft. Dat hij met behulp van de pabostudent zijn cijfers heeft opgehaald, bevestigt dan ook het beeld van verweerder dat F alleen met veel individuele begeleiding tot resultaten komt. Dat kan de school niet bieden.

Er zijn met verzoekers en F regelmatig gesprekken gevoerd over het gedrag van F. Hierbij heeft de school aangegeven een verband te zien tussen het feit dat het niveau voor F (te) hoog is en zijn gedrag, zoals het niet meedoen in de les/het verstoren daarvan, het huiswerk niet op orde hebben, het vermijden van schooltaken en het moeizaam erkennen van zijn eigen aandeel in conflicten. Daarom heeft verweerder het advies voor praktijkonderwijs gegeven. De observatie door de orthopedagoog van M bevestigde dat F het best op zijn plek zou zijn op het praktijkonderwijs, maar vanwege zijn gedrag zou hij niet geplaatst kunnen worden op de praktijkschool.

Gedurende schooljaar 2014-2015 heeft F meerdere gele kaarten gekregen. Omdat hij in zijn eigen klas niet meer handelbaar was en andere leerlingen bang voor hem waren, is vlak voor de zomervakantie van 2015 besloten hem over te plaatsen naar de parallelklas. Daarna heeft F aanhoudend ontoelaatbaar, onberekenbaar en dreigend gedrag vertoond. Dit is zo geëscaleerd dat de regiodirecteur uiteindelijk meende de wijkagent te moeten inschakelen omdat de veiligheid in het geding was. Desgevraagd door de Commissie betroffen de veiligheidsincidenten de Whatsapp berichten, de mededeling van F dat hij de school in de fik zal steken en zijn dreigende fysieke uitstraling.

De verwijdering is in gang gezet omdat de school door de gedragsproblemen van F handelingsverlegen is geworden. Er is geen zicht op een oplossing waarbij verzoekers een door de school gegeven advies (praktijkonderwijs of de OOV) zullen accepteren. Verweerder gaat op zoek naar een passende school. Verweerder meent dat op de OOV de ondersteuningsvraag wat betreft

zijn gedrag verder moeten worden onderzocht. Verweerder betwijfelt of de ondersteuning die F nodig heeft in het regulier voortgezet onderwijs kan worden geboden. Verweerder was er niet eerder van op de hoogte dat de behandelaars van F met hem in gesprek wilden, maar dit zal nu op korte termijn gaan plaatsvinden.

4. INBRENG SAMENWERKINGSVERBAND

Het samenwerkingsverband is vlak voor de zomervakantie 2015 betrokken bij de situatie van F. Toen is begonnen om de hulpvraag van F duidelijk te krijgen door middel van het uitzetten van gedragsvragenlijsten bij F, verzoekers en de school. Hieruit kwam naar voren dat F externaliserende gedragsproblematiek liet zien: adhd, oppositioneel gedrag en deels agressief gedrag. Daarnaast maakten verzoekers zich zorgen om internaliserend gedrag, zich uitend in depressie. De conclusie was dat het voor een reguliere vo-school moeilijk was om dit op te pakken en dat de OOV een goede plek zou zijn om te onderzoeken wat F nodig heeft en vanuit daar een andere passende onderwijsplek te vinden. Hierover heeft contact plaatsgevonden met diverse reguliere vo-scholen en het mbo.

Met de school is niet gesproken over uitbreiding van het zorgarrangement.

5. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Formele eisen verwijdering

Het besluit van 9 november 2015 betreft een voornemen tot een definitieve verwijdering. F volgt op dit moment geen onderwijs en verweerder acht terugkeer naar E in R uitgesloten.

In de brief van 9 november 2015 staat dat er wordt gezocht naar een school die bereid is F toe te laten. Ook uit het verslag van het gesprek op 11 januari 2016 blijkt dat wordt gezocht naar een andere passende onderwijsplek voor F.

Partijen hebben zich voor het overige niet op het standpunt gesteld dat er formele bezwaren kleven aan het voorgenomen besluit tot verwijdering. Deze zijn de Commissie ook niet gebleken.

De Commissie wijst er op dat definitieve verwijdering pas kan plaatsvinden nadat verweerder ervoor heeft zorggedragen dat een andere passende school bereid is F toe te laten.

Inhoudelijke gronden van het verwijderingsbesluit

Verweerder schrijft in zijn voornemen tot verwijdering dat deze, kort weergegeven, is gebaseerd op aanhoudend ontoelaatbaar, onberekenbaar en dreigend gedrag. Meer specifiek heeft verweerder aangegeven dat het herhaalde les- en ordeverstoring en wangedrag jegens medewerkers en medeleerlingen betreft. Desgevraagd door de Commissie heeft verweerder verklaard dat het voornemen is gebaseerd op in het geding zijn van de veiligheid en dat het aanhoudend ontoelaatbaar, onberekenbaar en dreigende gedrag is gebaseerd op drie incidenten, te weten: de Whatsapp berichten, de mededeling van F bij het verlaten van de klas dat hij de school in de fik zal steken en dat hij dreigend overkomt qua houding en postuur (onder meer bij het niet willen verlaten van het schoolplein).

De Commissie beoordeelt – gelet op de vrijheid van verweerder om regels op te stellen en op de handhaving daarvan toe te zien - of verweerder in redelijkheid heeft kunnen concluderen dat (in dit geval) F die regels heeft overtreden. Hoewel de aangevoerde gebeurtenissen voldoende aanleiding zijn om maatregelen te treffen jegens een leerling, is naar het oordeel van de Commissie niet gebleken dat deze gebeurtenissen zodanig zijn en met elkaar in verband staan en frequent zijn voorgevallen dat daarmee sprake is van aanhoudend ontoelaatbaar, onberekenbaar en dreigend gedrag. Dit argument in het verwijderingsbesluit wordt derhalve niet gedragen door de

daaraan ten grondslag gelegde incidenten. De Commissie kent aan dit aspect doorslaggevende betekenis toe omdat verwijdering een uiterste middel betreft dat slechts na zeer zorgvuldige besluitvorming kan worden toegepast. Bovendien is de Commissie gebleken dat niet zozeer de aangevoerde incidenten, maar de handelingsverlegenheid van de school, zoals verweerder ter zitting heeft verklaard, eigenlijk ten grondslag ligt aan het voornemen tot verwijdering. Het besluit is derhalve op onjuiste gronden genomen.

Verweerder heeft aangegeven dat de gedragsproblemen verergerden omdat F steeds overvraagd werd. Hij had eigenlijk voortdurend directe aansturing nodig, hetgeen de school niet kan bieden, aldus verweerder.

De handelingsverlegenheid heeft verweerder echter – blijkens de brief van 9 november 2015 - niet ten grondslag gelegd aan het voornemen tot verwijdering. De Commissie kan dit derhalve niet meenemen in haar beoordeling omdat het besluit van 9 november 2015 voorligt. Ten overvloede geeft de Commissie verweerder mee dat de school veel begeleiding en ondersteuning heeft geboden, maar na de constatering dat dit niet volstond, niet gebleken is dat is onderzocht of er mogelijkheden waren om de begeleiding van de ambulante begeleider uit te breiden of meer zorg vanuit het samenwerkingsverband in te zetten en welk resultaat dit zou hebben.

Nu het besluit op onjuiste gronden is genomen en daardoor niet in stand kan blijven, zal de Commissie het verzoek gegrond verklaren.

6. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie het verzoek gegrond en adviseert het bevoegd gezag een nieuw besluit te nemen.

Aldus gedaan te Utrecht op 28 januari 2016 door mr. J.P.L.C. Dijkgraaf, voorzitter, drs. R.H.A.M. Kraakman en drs. W.A.J.J. Willems, leden, in aanwezigheid van mr. O.A.B. Luiken, secretaris.

mr. J.P.L.C. Dijkgraaf
voorzitter

mr. O.A.B. Luiken
secretaris